

Valnämnden

Valnämndens behov och prioriteringar 2024 med förslag till investeringar 2024-2028

Förslag till beslut

1. Behov och prioriteringar 2024 godkänns

Ärendebeskrivning

Som en del i kommunens planerings- och uppföljningsprocess ska alla nämnder och kommunala bolag beskriva sina behov och prioriteringar 2024 inklusive behov av investeringar 2024–2028.

Valkansliet har tagit fram ett förslag till behov och prioriteringar för valnämnden. Av förslaget framgår bland annat att 2024 är ett valår vilket betyder ökad verksamhet men också ökade kostnader.

Eskilstuna växer och kombinationen av fler röstberättigade och förändringar i valsystemet, främst avskärmningen av valsedlarna, leder till att det behövs fler vallokaler och fler röstmottagare. Nämndens största kostnadspost under ett valår är arvoden till röstmottagare, så utvecklingen leder till en viss kostnadsökning.

Valorganisationen har varit sårbar och arbetet har varit mycket intensivt under valår. Det valadministrativa arbetet kartlades och analyserades under 2020 och utredningen visade att valorganisationen behöver förstärkas. Efter valet 2022 genomfördes en utvärdering som visar på ett behov av att effektivisera arbetet ytterligare inför 2024 års EU-val och 2026 års val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige.

Valnämnden har under de senaste åren haft en ekonomi i balans. Valnämndens särskilda uppdrag, avvikande budgetförutsättningar och förvaltningsorganisation innebär också att valnämnden i stor utsträckning bör undantas generella sparbetning och kommunövergripande effektiviseringar.

Valkansliets bedömning är att valnämnden behöver en budgetram på 5,5 miljoner kronor år 2024, 2,5 miljoner kronor 2025 och 5,5 miljoner kronor år 2026.

VALKANSLIET

Sabine Jensen
Utvecklare

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Kommunrevisionen
Akten

Behov och prioriteringar 2024

Valnämnden

Behov

Det finns förslag om förändringar i genomförandet av val som får konsekvenser för valnämndens arbete. Inför 2024 års EU-val planeras bland annat införandet av digitala röstkort, vilket framförallt påverkar genomförandet av förtidsröstningen.

Det har under de senaste åren också blivit ett större fokus på hot och otillbörlig påverkan i samband med val. Frågor om valsäkerhet och incidentrapportering kommer sannolikt att organiseras och struktureras på ett nytt sätt inom den svenska valadministrationen, där den lokala valnämnden är en del.

Det ställs allt högre krav på den som ska vara röstmottagare. Frågan om rekrytering av röstmottagare kommer under de närmsta åren behöva uppmärksammas särskilt för att säkerställa att det finns tillräckligt antal röstmottagare med rätt kompetens. Datum för valet till Europaparlamentet 2024 beslutas under våren 2023 men det finns en risk för att valdagen kommer inträffa dagen efter studentfirandet, vilket i sin tur kan komma att påverka bl.a. bemanningen under valet negativt.

Eskilstuna växer och antalet röstberättigade blir fler, vilket innebär att valdistriktsindelningen regelbundet behöver ses över. Inför 2022 års val gjordes en del förändringar och kommunen består numera av 64 valdistrikt. En ny översyn behöver påbörjas under slutet av 2024 med fokus på 2026 års val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige.

Valnämndens bedömning är att en beredskap behöver finnas för att med kort varsel kunna genomföra extra val. I riket ser man också en ökad omfattning av kommunala folkomröstningar. Valnämnden ser behovet av ett nytt valförråd för att i större utsträckning kunna förvara och packa materiel mer effektivt och för att upprätthålla en beredskap. Detta i sin tur kan innebära ökade kostnader för lokalhyra och/eller kostnader.

Prioriteringar

Valnämndens uppdrag är begränsat till att fullgöra kommunens uppgifter vid genomförande av val och folkomröstningar. Valnämnden ska till exempel inte ha något demokratifrämjande uppdrag i övrigt mer än att den som vill rösta ska ha goda möjligheter att göra det på ett tryggt och effektivt sätt. Valnämndens möjlighet att bidra till att stärka de strategiska målen och andra beslutade mål och åtaganden är begränsat.

Valorganisationen har varit sårbar och arbetet har varit mycket intensivt under valår. Det är ofrånkomligt att arbetet ökar i stor utsträckning under valår, men det finns ett behov av att fördela kommunens arbete med val på fler anställda, samt att påbörja det valadministrativa arbetet i ett tidigare skede för att få en jämnare arbetsbelastning. Ett mer kontinuerligt arbete skapar också bättre förutsättningar för att hantera ett eventuellt extra val eller en kommunal folkomröstning. Under 2020 genomfördes en utredning om hur kommunen framöver bör ordna valorganisationen. En utvärdering av valorganisationens arbete med 2022 års val genomfördes och det finns ett fortsatt behov av att utveckla arbetet ytterligare inför 2024 års EU-val och 2026 års val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige.

Valnämnden har under de senaste åren haft en ekonomi i balans. Valnämndens kostnader varierar stort mellan olika år och är störst under valår, vilket behöver beaktas i kommunens planering. Valnämndens särskilda uppdrag, avvikande budgetförutsättningar och förvaltningsorganisation

innebär också att valnämnden i stor utsträckning bör undantas generella sparbetning och kommunövergripande effektiviseringar.

Ekonomi

Driftbudget

Valnämnden har under de senaste åren haft en ekonomi i balans. Valnämndens kostnader varierar stort mellan olika år och är förstås störst under valår, vilket behöver beaktas i kommunens planering. Valnämndens särskilda uppdrag, avvikande budgetförutsättningar och förvaltningsorganisation innebär också att valnämnden i stor utsträckning bör undantas generella sparbetning och kommunövergripande effektiviseringar.

Bedömningen är att valnämnden behöver en budgetram 5,5 miljoner kronor år 2024, 2,5 miljoner kronor 2025 och 5,5 miljoner år 2026.

Investeringar

Valnämnden avser inte att göra några investeringar under perioden 2024-2028.